Viorel Zaicu
Înserare

La Atârnați şinele se ițesc sinuose de după pintenul pietros de la piciorul muntelui, ferme şi roşii, aducând satul pe lumea asta tot de două ori la săptămână: lunea şi vinerea.

Ghițu şade tolănit la umbră sub zidul coşcovit din spatele ghişeului din haltă. În apropiere nu mai e decât şeful, care stă înfipt într-un scaun şi se uită cu ciudă la şinele aburinde; are pantaloni cu vipuşcă şi nu vrea să-i frece de dalele prăfuite. Ai lui Ghițu sunt rupți şi, pe unde nu luceşte pielea negricioasă din dosul găurilor, lucesc ei. Ghițu mai are şi chipiu, care nu e rupt, dar luceşte mai tare ca pantalonii. L-a câştigat la cărți, de la şeful care a fost aici înaintea ăstuia, iar acum îşi ține semințele în el. Şeful ăsta nu joacă. Mănâncă semințe. Vine aşa, plimbându-se ca şi cum n-ar avea nici o treabă, şi-şi flutură vipuşca pe la nasul lui Ghițu. Pe urmă se apleacă oftând şi ia cu pumnul semințe din şapcă. Ghițu nu pierde ocazia: îi cere o țigară şi scuipă să țintească vipuşca - a observat că de fiecare dată când o nimereşte plouă. Acum a nimerit-o şi e deja mai răcorit. Se simte atât de bine încât e mărinimos. E dispus chiar să nu-l mai mârâie pe şef, cum face de obicei, prefăcându-se că i-a rămas o coajă în gât. Se răzgândeşte totuşi. Îl mârâie încetişor numai, atât cât să-nțeleagă că ar fi bine să nu-l mai întrebe "păi n-o stinsăşi adineurea, bă Ghițule?" când i-o cere țigară.

Şeful e un tip sensibil, de toți îi pasă. Îl întreabă Softica: "când mai vine, şefule?"; pe dată îl apucă grija: "babo, mai du-te şi tălică la doctor, să-z deie ceva de ținut minte, că toată ziua-ntrebi când vine!" Sau trece Oprişor. Ăsta are via lui, pe care vara o vizitează în fiecare seară; are n-are treabă, îşi pune pălăria cu cocardă verde – ca să aibă cu ce saluta pe uliță –, trece liniile exact prin dreptul ghişeului haltei şi urcă icnind panta spre coama după care-i ascuns peticul său de vie. Aşa că şeful îl întreabă, de câte ori îl vede trecând peste linii: “Oprişor, s-au copt, s-au copt?” când se duce spre vie şi “Ce mai zici tu bă Oprişor?” când vine de la vie. Sensibil şeful, pe fiecare-l întreabă câte ceva. De la Oprişor însă nu primeşte niciodată răspuns. E cumnat cu fostul şef, şi a auzit că “ăsta” l-a săpat să-i ia locul. Câteodată, fără să se oprească, îşi scoate pălăria şi-şi trece dosul palmei peste frunte, înclinându-şi uşor capul înainte şi fixându-l rece pe şef de sub sprâncene, apoi o aruncă din nou pe capu-i țuguiat, mormăind a rele.

Lui Ghiţu nu-i pasă însă de nimic, nici de sensibilităţile şefului. Cere o ţigară şi stă cu mâna întinsă, cu două degete gălbejite agitându-se de zor, până când şeful, după ce strănută preocupat de vreo câteva ori, scoate ţigara şi i-o întinde încetişor şi cu mâna tremurândă, trecând-o mai întâi pe sub nas, ca de rămas bun. Bică, fratele mai mic al lui Ghiţu, cere şi ţigări şi seminţe. De obicei primeşte, căci nu vrea nimeni să-l aibă pe conştiinţă; are "dooşpa" de ani şi se sinucide de câte ori e nevoie. Ultima oară, de Florii, s-a sinucis pentru că-l căuta Lupă, fratele cel mai mare. Când te caută Lupă înseamnă că trebuie să dai explicaţii. Or, Lupă rareori pricepe câte ceva. El e ocupat cu munca. Ca frate mai mare, trebuie să aibă grijă să nu lipsească hrana în casă. Doboară buşteni. Şi el seamănă cu un buştean, da-i zice Lupă fiindcă n-are decât un singur ochi, pe care-l ţine holbat grozav, ca să poată vedea. Când era copil a căzut dintr-un copac drept într-o buturugă răsturnată cu rădăcinile afară. De atunci a rămas aşa, fără un ochi şi cu un obraz brăzdat adânc de o cicatrice lată şi veşnic roşie. Când se înfurie, cicatricea e şi mai roşie, iar faţa i se albeşte. Ochiul e şi mai holbat, dar nu mai vede nimic. Probabil de asta nici nu găseşte el prea des ce caută. De Florii l-a căutat pe Bică să-l întrebe ce i-a făcut pantofii cei buni; nu l-a găsit. Adică l-a găsit, dar abia când era pe jumătate mort şi nu mai putea da explicaţii.

Uliţa prăfoasă strânge lătratul câinilor şi îl trezeşte din ciudă pe şef, care tocmai s-a aşezat pe scaunul său, mângâind gânditor o ţigară. Ar vrea să se ridice, dar se răzgândeşte repede. Câinii ăştia latră din orice. Casele sunt mai răzleţe încoace, spre deal. Poate trece o pisică printre curţi. Sau poate vine Stan cu bicicla lui strâmbă şi scârţâitoare, să-şi ia frunze pentru iepuri. Dar câinii latră din ce în ce mai tare, sunt întărâtaţi rău. Se aud şi două voci ascuţite, scoţând strigăte scurte şi fluierând. Şeful se uită la Ghiţu, care şade liniştit, cu ochii închişi, cu fumul ieşind pe nări şi înnodându-se peste rupturile cămeşei. Pe urmă se hotărăşte. Pune ţigara pe ghişeu, se ridică, îşi târăşte paşii până după colţ şi priveşte pe uliţă. Şi-a scos chipiul şi îl ţine streaşină deasupra ochilor cu mâna dreaptă. Din curbura uliţei apare un mânz, zburdând împrăştiat. Până să se întrebe şeful al cui o fi, lătratul câinilor se mai subţiază şi scârţâitul unor roţi de căruţă se strecoară timid în urma mânzului, urmat de un cal rotat, mergând alene. Printre urechi îi atârnă un şnur din care se desprind ciucuri roşii şi verzi. Trage leneş căruţa cu un coviltir gri de sub care se ţesc două feţe întunecate despicate de şirurile albe ale dinţilor printre care scapă fluierăturile. Şeful se

întoarce bombănind la scaunul său şi se aşează, făcându-şi vânt cu chipiul. Trage cu ochiul la Ghiţu, aşteptând să fie întrebat de bai. Nimic. Fumul curge lin peste piept şi apoi se împrăştie, cățărându-se leneş pe zidul pământiu.

Lătrăturile s-au stins, iar scârțâitul roților e acum mai aproape, târându-se molcom sub tropăitul înfundat al copitelor. Şeful întinde mâna după țigară, care nu mai e. Măreşte ochii, apoi scuipă.

- Bă Ghițuleee... apoi se opreşte şi mai scuipă o dată.

- Îm!? îi răspunde Ghiţu.

- Dă-o-n mă-sa bă...

Şeful dă din mână a lehamite şi scoate altă țigară din pachetul de le piept. Ghiţu nu deschide ochii. Îşi ridică uşor sprâncenele şi colțurile buzelor, a nedumerire. Țigara şparlită e pusă bine, înăuntrul chipiului lucind, plin de ascunzători.

Mânzul trece peste şine şi se înfundă în bălăriile din marginea drumului, căutând ceva cu botul. Căruța trece şi ea, scârțâind alene. Între roți atârnă câteva cozi de lopeți care se ciocnesc între ele din legănat, scoțând pocnete stinse. Apare şi a doua căruță, în timp ce şeful îşi aprinde țigara, ceea ce-l face să se uite cu bățul de chibrit aprins între degete. Scârțâie şi asta cam la fel, dar pare mai lungă, iar în spate iese un par care are legată în vârf o cârpă roşie.

Ghiţu deschide un ochi, priveşte căruțele, apoi îl deschide şi pe celălalt şi se uită la şef, care stă cu capul întors spre căruțe. Flacăra chibritului a ajuns la degete, iar şeful îl aruncă pufnind. Îşi scutură mâna, apoi îşi freacă degetele de burtă. A doua căruță coteşte dincolo de şine şi întoarce în stânga, pe drum. Mânzul sare ca ars şi porneşte în urma cârpei roşii. Ghiţu închide ochii mulțumit, cu un zâmbet vag lărgindu-i uşor obrajii țepoşi. Stinge între degete mucul țigării, ajuns cât o unghie, apoi scoate o punguță de pânză, îi desface sforicica şi aruncă mucul în ea. În punguță sunt două tipuri de chiştoace. Ale lui şi ale şefului, pe care le culege dintre şine. Astea sunt enorme, dar punguța nu apucă niciodată să se umple. Nici când e şeful în formă. O leagă la loc şi o pune în buzunarul cusut pe dinafara cămeşii. Apoi trage aer în piept cu nesaț şi îl scoate umflându-şi obrajii.

Ghiţu se sinucide şi el, dar mai rar. Între două sinucideri e hamal: stă toată ziua în stație şi aşteaptă turiştii, să le ducă bagajele. De când are slujba asta, în stație a coborât un singur turist, pe care Ghiţu l-a ajutat să-şi ducă cele trei cufere până la cabana din drumul forestier, dincolo de creastă.

Drum lung, de mai bine de o jumătate de zi, dar şi turistul a fost foarte generos, dându-i un pumn de cocoşei, un aparat de ras şi un tranzistor minuscul, ce începea într-un buzunar. S-a lăudat două zile la Poarcă, dar se prea poate ca turistul să se fi răzgândit, căci a treia zi a venit şeful de post din Ploapa şi i-a luat monedele. A intrat direct la Poarcă, nici nu l-a lăsat să pună paharul pe masă. I-a dat două palme şi l-a înjurat. L-a întrebat şi de aparate, dar Ghiţu i-a zis că nu ştie de ce aparate e vorba. Şeful l-a mai înjurat o dată, i-a mai ars o palmă după ceafă şi a plecat. Ghiţu l-a înjurat pe turist, apoi s-a întors la treaba lui, mâhnit că nu are şi el o meserie mai uşoară, ca Bică.

Bică e mecanic. La câteva săptămâni după ce-a terminat armata, s-a urcat într-un tren de vineri şi dus a fost. S-a întors după o săptămână, tot vineri, adică din direcţie inversă. A coborât în staţie purtând pe umăr o geantă cafenie, roasă la capete şi legată cu sfoară peste mijloc. La fiecare pas geanta săltată de şoldul zdravăn scotea câte un clinchet misterios. Pe atunci Ghiţu nu era hamal, dar tot sub ghişeu stătea. S-a ridicat şi s-a ţinut după frate-său, curios să afle ce duce în geantă. A aflat abia a treia zi, când Bică a terminat banii cu care venise şi s-a trezit din beţie. Până atunci nu-i putuse scoate geanta de la gât, deşi încercase de câteva ori. Când a văzut însă cheile şi pilele ruginite, cleştii strâmbi şi şurubelniţele soioase, s-a liniştit. Nu era nimic interesant. Şi oricum, nici unul din sat nu avea ceva de reparat. Cele mai complicate mecanisme erau bicicla lui Stan şi teascul lui Oprişor.

Căruţele s-au împreunat la cotul drumului, înainte ca acesta s-o apuce după deal. Şeful vede numai vârfurile coviltirelor, acum lipite. Se ridică şi aruncă ţigara între şine cu un bobârnac. Apoi face doi paşi înainte, ridicându-şi uşor chipiul şi scărpinându-se cu degetul mic deasupra frunţii. Nu-i a bună, ăştia caută ceva. Se întoarce spre Ghiţu:

- Bă, ce dracu' s-or fi oprit ăia colo, lângă băltoaca Tranei?

- Lasă-i băăă, fac şi iei baie cu nămol, îi răspunde Ghiţu încet, scărpinându-şi pe rând talpa unui picior cu degetele de la celălalt.

Şeful se întoarce la locul său, dă să se aşeze, apoi îşi dă seama că îi e foame. Nu poate să-şi scoată mâncarea. Ar trebui s-o împartă.

- Ai dracu' ăştia, bă băiatule... mormăie şeful fără să ştie de ce. Oftează şi porneşte agale către uşa din spatele clădirii pitice, scotocind cu mâna dreaptă după chei în buzunarul pantalonilor.

Dincolo de Atârnați drumul prăfos coteşte leneş, taie calea ferată care trece pe la nord de sat şi, după ce merge câteva sute de metri paralel cu şinele, se întoarce după deal şi o mai ține o vreme aşa, printre cele două pante, una împădurită şi una cu o vie şi o livadă. Alături de via lui Oprişor, panta e umbrită de cei treizeci de nuci ai lui Lupă. Ceva mai încolo, drumul se desparte în două. Unul coteşte brusc, trece o văioagă şi se ridică în negurile pădurii. Celălalt continuă să şerpuiască după dealuri, fără să ducă în vreun loc ştiut.

Căldura ultimelor zile de august este grea, îi ține pe toți în case, singurul loc în care se mai poate munci fiind pădurea. Acolo lucrează numai Lupă, dezgolit până-n brâu în aerul umed. Mâinile bătătorite învârt cu iuțeală toporul şi țapina, stârnind vuiete surde, încheiate cu pocnetul sec al metalului înfipt în lemn. Sunetele se amplifică şi se întorc, făcându-l să nu se mai simtă singur. Uneori nici peste noapte nu coboară în sat. Oamenii spun că are bârlog acolo, iar alții, mai şugubeți, se întreabă dacă n-o coborî în vreun sat de partea cealaltă, la vreo muiere oarbă.

Frații lui se bucură însă când coboară. Asta înseamnă cină cu pâine, brânză, țuică şi ceapă. Lupă îşi iubeşte frații şi e tare fericit când aceştia scapă de la moarte. Şi scapă întotdeauna. Ba chiar, pentru că mai de fiecare dată se întâmplă ca sinucigaşul să fie salvat tocmai de celălalt frate, Lupă e foarte încurcat: nu ştie pe care să-l iubească mai mult; pe Ghițu, că l-a salvat pe Bică, sau pe Bică, fiindcă e atât de nefericit încât a vrut să se sinucidă. Şi invers, când se spânzură Ghițu. Funia n-o aruncă niciodată, doar îi desface nodul, iute, nervos, apoi o face colac şi-o aruncă prin gura fără oblon a podului. Între timp decide să-i iubească pe amândoi la fel şi se duce la Poarcă să ia vin. Când ia vin e foarte fericit. Îl împarte frățeşte, turnând egal în cele trei ulcele pe care le au şi, până le golesc, îşi încurajează frații. Dacă bea vin, vocea lui groasă, care nu reuşeşte niciodată să pună capăt cuvintelor, se subțiază şi sufocă orice sunet cu o pâclă icnită. Cu greu se mai înțelege ceva din ce spune. Bică şi Ghițu nu se plâng. Îşi sorb liniştiți vinul, clatină spăşiți capetele când prind câte un "bî" – de care sunt siguri că le este adresat – şi încearcă să rețină cât mai multe dintre expresiile lui Lupă lansat în focul cuvântării. Mai multe de maimuțărit pe urmă, când îl apucă sforăitul pe Lupă.

Dincolo de tabla spoită care închide fereastra ghişeului, şeful stă la masă şi curăță cu briceagul plumbul lăsat de ziar pe bucata de brânză. Smulge o foiță din ceapa sparta şi o bagă în gură, ca să nu saliveze degeaba.

Apoi taie roşiile în două şi rupe un colț din pită. Ai dracu' ei cu ce-or pune-n ea. Înainte o țineai o săptămână la beci şi n-avea nimic. Acu în trei zile-i acră. Degeaba umpli sacul cu pită la Ploapa, în trei zile tot nu mai ai. Întinde colțul mototolit al ziarului şi se apleacă deasupra, ca să poată citi literele mărunte. Înghite bucățile în grabă, fără să le mestece prea mult. Se îneacă şi se loveşte singur cu pumnul după ceafă. Vrea să bea şi nişte apă, dar vede două muşte căzute în găleată. Ca de fiecare dată când uită să pună tocătorul peste ea. Ia cana de tablă şi încearcă să scoată apă fără să pescuiască muştele. Bea. Clocită. Se gândeşte să-l trimită pe Ghițu după apă. Costă o țigară, dar cel puțin nu se ridică de la masă.

Dă într-o parte brânza, jumătățile de roşii şi ceapa, apoi întoarce ziarul peste ele. Deschide capacul de tablă al ghişeului şi strigă:

- Ghițule, ce zici de o țigară?

Nu primeşte nici un răspuns. Îşi drege vocea, simțind încă ceva în gât.

- Bă Ghițule, o țigară băă... înmoaie el glasul.

Împinge registrul de pe masă şi pune un genunche, ridicându-se cu un icnet şi scoțând capul prin deschizătura ghişeului. Nimeni. Se trage înapoi şi trânteşte capacul. Tuşeşte zdravăn, ca să-şi curețe gâtul, apoi dă ziarul la o parte şi aruncă iute câteva bucăți în gură. Se hotărăşte şi mai strânge o jumătate de cană de apă. O dă pe gât şi continuă să înfulece. Unde dracu' s-or duce ciorile alea? În pădure n-au ele curaj să se bage. Înainte... n-au unde. Când or ajunge la buştenii popii tre' s-o apuce în jos, aşa că dau tot în Ploapa. D'acolo au venit. Ducă-se, numai să nu-şi găsească cuib aci. Nu mai are decât un colțişor de pâine, cu care culege firimiturile de brânză de pe ziar. Face ziarul ghem, apucă găleata cu apă şi iese. Încuie uşa şi porneşte spre americană, dar când ajunge în drum aude un trosnet venind din urmă. Se întoarce şi se uită în fața ghişeului. Ghițu, tolănit ca şi cum n-ar fi fost nicicând plecat de-acolo, sparge nuci în pumni. Între picioare ține cascheta răsturnată, plină cu nuci. Albe, abia scuturate de coajă. Şeful zâmbeşte.

- Ghițule, nu te duci bă să iai nişte apă? întreabă el părinteşte.

- Eh, ce iese? răspunde Ghițu plictisit, rotind un miez pe limbă.

- Păi n-o stinsăşi adineurea, bă Ghițule? încearcă şeful.

- Ioo? Da' mata n-ai băut apă acu'?

Şeful scoate o țigară şi o trece pe sub nas, apoi se apropie şi rămâne la picioarele lui Ghițu, aşteptându-l să se ridice.

Americana e între prima şi a doua curte, pe stânga cum intri în sat dinspre haltă. Ca să n-o ia pe drum, Ghiţu o apucă pe lângă şine şi apoi o ia în dreapta, prin culoarul dintre cele două curţi. Sunt mărăcini mulţi, dar e şi umbră. Curtea Săndicăi, prima după haltă, are cei mai mulţi copaci. Pe urmă se împuţinează treptat, iar a Chivei, care nu e chiar curte, că are gard numai pe laterale, nu are nici măcar un puiet.

Chiva, nebuna, are grijă de cele şase vite din sat. Din primăvară, de când zăpada începe a se strânge spre culmi, le adună cu noaptea în cap, mânându-le spre poienile de deasupra satului, sub poalele pădurilor. Nu face nimic alta decât fluieră, în faţa fiecărei curţi ştiute, într-un fel anume. Vita iese de sub şopru şi vine spre poartă. Chiva îi deschide şi o scoate în uliţă, apoi mai fluieră o dată şi trece mai departe. Cireada se prelinge printre pietrele uliţei, traversează şinele şi se pierde, pâclă deasă în lumina zorilor, pe tăpşanele de deasupra satului. Seara, târziu, coboară vitele şi îşi ia plăţile; de obicei pită, uneori brânză, rar ouă şi fructe. Apoi se retrage în şoprul ei, sprijinit în gardul din marginea de jos a satului. Acolo, agăţată sub streaşina putredă, o roată de căruţă nu mai are decât trei obezi. Nimeni nu-şi aminteşte ca nebuna să fi vorbit vreodată. Pentru oameni rânjeşte, încreţindu-şi faţa murdară şi scuturându-şi capul, fără să scoată vreun sunet, iar pentru vite fluieră; zâmbetul este întotdeauna acelaşi, fluierăturile însă alcătuiesc o limbă ce ţine loc de băţ pentru mânat vitele. Unii se jură că are un copil cu Lupă. Îl ţin ascuns într-o cocioabă în pădure, unde se duc în fiece zi, cu rândul, oricât de rea ar fi vremea. Când aude asta, Lupă zâmbeşte şi, scoţând un icnet bucuros, îl bate prieteneşte pe umăr pe cel care încearcă să-l descoasă, făcându-l să se chircească de durere. Nu comentează însă niciodată şi, mai ales, nimeni nu a văzut-o pe Chiva intrând în casa lor sau pe el intrând în şoprul ei.

Sunt mulţi, nici n-ar avea loc toţi în baltă. S-au răspândit care încotro, de-a lungul drumului, pe sub poalele pădurii, după deal. Şeful mai scufundă o dată cana în găleată, apoi bea pe nerăsuflate, o agaţă de toartă gâjâind de plăcere şi se aşează. Îşi scoate o ţigară şi o joacă pe genunchi, bătând-o şi apoi răsturnând-o. Ghiţu a plecat. După prânz umbra trece în spate şi cele câteva dale tocite care ţin loc de peron încep să ridice o căldură insuportabilă. Şeful îşi dă seama că stă în soare. Se ridică, pune ţigara între buze, ia găleata şi intră la el. De nu s-ar aşeza aci. Ăştia mai lipseau, să ne fure şi ce n-avem. Griju' mamii lor de tuci.

Ghiţu doarme sub nucul din spatele curţii Săndicăi. Şeful doarme în patul sprijinit pe butuci în spatele dulapului. Un câine apare de după rambleu şi se îndreaptă plictisit spre scaunul şefului. Caută în jur, pe lângă zid, apoi o apucă prin spatele curţilor, de-a lungul liniilor.

Băltoaca Tranei e strivită de o ceaţă roşie şi răsună de chiräituri. Începe deodată agitaţia, fuste colorate saltă care-ncotro, mogâldeţe negre se adună în jurul căruţelor şi pălăriile largi se pleacă regulat zvârlind puradei sub coviltire. Şeful se ridică de pe scaun şi se dă spre linii. Îl caută din ochi pe Ghiţu, dar e prea departe ca să-l strige.

Oprişor trece dinspre vie, aruncând des priviri spre ceata de lângă balta Tranei. Se opreşte între linii şi se uită mai bine, apoi se întoarce aruncându-i şefului o privire lungă.

- Ai văz't ai dracu' un' s-au pus? îi aruncă şeful.

Oprişor nu-i răspunde. Îl măsoară din cap în picioare, apoi îşi târăşte privirea în lungul drumului şi porneşte leneş după ea.

Şeful îl urmăreşte cu privirea câteva clipe, apoi reia grija şatrei. Nu mai sunt decât căruţele, fără pălării, fuste şi mogâldeţe. Se urnesc, apoi se împotmolesc iarăşi. O fustă defilează din nou în jur, apoi dispare şi coviltirele pornesc în grabă, gonite de seară. Şeful îl caută din nou cu privirea pe Ghiţu. S-a întors şi se pregăteşte să spargă o nucă pe o dală a peronului.

- Au plecat băăă... Doamne-ajută! Ducă-se unde i-oi trimite io! se uşurează şeful, făcându-şi vânt cu chipiul.

- A-a... dă-i dracu', cin' te pune să-i bagi de samă? îi răspunde Ghiţu plescăind.

- He-heeh, face şeful înţelept, dacă rămâneau aci să vez' ce-i mai băgai tu de samă...

- Băgam pe mă-sa, răspunde Ghiţu aruncându-şi în gură o bucăţică de miez. Auzi şefule... ce zici de-o ţigarie?

- Nu mai sunt Ghiţule. M-aş duce la Poarcă, da' dacă se-ntorc ăştia?

- Haide breee... cum să se-ntoarcă?

Şeful clatină din cap şi-şi pipăie buzunarul de la piept, în care mai are o ţigară. Trage cu coada ochiului să vadă dacă Ghiţu îl observă.

- Se-ntorc bă, ascult-aicea, face şeful sigur de el. Unde-ai mai văzut să stea numa' o juma' de zi într-un loc?

- Bda, plescăie Ghiţu. Da' cât să steie şefule? Ăştia mâncă, nu glumă. Ce să facă ei aci?

Ce-ar face tuciuriii o săptămână aci? Ce-ar face o săptămână? Şeful se aplecă pufnind şi luă o coajă de nucă în care mai rămăsese încuiată o bucăţică de miez. O apucă de margini cu degetele-i groase şi o rupe, prinzând miezul între palme.

Umbra unui copac traversează şinele şi se opreşte aproape de scaunul şefului. Într-o curte un câine scheună înfundat. De după cotul cu care drumul se depărtează de băltoaca Tranei răsare un ţipăt ascuţit, de jivină rănită. Şeful iese de la el şi se opreşte în colţul dinspre drum al peronului, ascultând atent. Nu se mai aude nimic. Ghiţu nu mai e. Probabil a urcat la via lui Oprişor, dacă ăsta tot a coborât.

Dinspre băltoaca Tranei vine Chiva în fugă. Chipul i-e schimonosit, să zici că plânge în hohote, iar murdăria care îl pătează e brăzdată de dâre umede. Respiră şuierat şi ţine ochii larg deschişi. Câte-o şuviţă de păr arămiu îi flutură peste obraz ascuţindu-l. Şeful îi taie calea, cu braţele desfăcute.

- Stăi fă, Chivă! Ce-ai?

Chiva nu-l vede, se izbeşte de mâna lui răsucindu-l şi trece mai departe în fugă, icnind greu. Apoi ţipă iar, poticnindu-şi glasul într-un vaier scurt. Şeful se întoarce şi priveşte după ea până o vede dispărând la cotul drumului. Îşi face cruce, apoi îşi dă capul pe spate şi îl roteşte, ca să se dezmorţească. Până să-şi revină ţipătul se aude din nou, iar Chiva apare de după curtea Săndicăi. După ea aleargă Stan.

- Stăi fă! Ce-ai? N-auzi? Stăi aci!

Chiva aleargă în zigzag şi Stan o prinde. Şeful iese şi el în drum. Pe coama dealului vitele merg una în spatele alteia, căutând un loc să coboare spre sat. Chiva horcăie încercând să scape de Stan şi îl loveşte cu palmele şi cu picioarele.

- Ce e fă, ce e? caută Stan s-o potolească, dar se fereşte de lovituri şi o scapă. Fire-ai a dracu' de nebună...

Şeful e surprins şi rămâne aşa în drum. Chiva trece în fugă pe lângă el, apoi coboară dincolo de linii ţipând din nou. Trece şi Stan, dar şeful tot aşa rămâne. Nu se poate dumiri. Se întoarce cu greu şi priveşte după ei. Îi vede dincolo de rambleu, scăzând spre băltoaca Tranei. Caută fără să-şi dea seama în buzunarul de la piept, scoate ţigara şi o aprinde. Cele nebătute sunt amare.

Din via lui Oprişor, Ghiţu urmăreşte căruţele dispărând cu grabă după dealul alăturat. Lupă zace în şanţul de sub poalele pădurii. Sub nucii lui şi pe drum se întinde un covor de crengi rupte, cu frunzele strivite. Nu-şi dă seama de unde a venit ţipătul de adineauri. Ghiţu s-ar apropia, dar i-e că Lupă n-are nimic şi o să se înfurie pe el. Sau că are, şi atunci trebuie să-l ajute. Dacă-l ajută poate fi de bine. Dar şi dacă nu-l ajută... Cum ar fi mai bine? Aude talanga unei vaci în spate, pe coama dealului. Se piteşte între două viţe mai întinse. Peste coamă, în susul viei, trec vitele, una după alta, păşind rar. Nimeni cu ele. Chiva. Ea a ţipat. Se ridică şi coboară în drum, la distanţă bună de locul în care zace Lupă, apoi trece în partea cealaltă şi se ascunde după nişte tufe, urmărind întruna trupul prăvălit. Ţipătul se aude iar şi dinspre sat apare Chiva gonind. Se opreşte lângă Lupă, fără să-i arunce vreo privire. Icneşte şi răsuflă greu. Ghiţu o aude limpede, simte că încearcă să strige. Se lasă mai jos. Chiva se uită roată, apoi priveşte cerul aprins scâncind. De după cotul drumului apare Stan, acum o umbră neagră. Se opreşte, apoi o apucă repede spre locul în care stă Chiva. Ghiţu se aşează în genunchi şi scoate capul într-o margine a tufişului, pregătindu-se să nu scape nimic. Dar Chiva ţâşneşte spre el apoi, ajunsă la câţiva paşi, o ia la stânga, pe poteca ce urcă în pădure la câţiva metri de tufişul după care se ascunde el. Scânceşte la fiecare răsuflare, de parcă s-ar zbate să scape dintr-o mână care îi ia aerul. În urma ei Stan ajunge lângă Lupă şi, după ce se uită în jur, se apleacă peste el. Nu se aude nimic. Umbra lui Stan se dezlipeşte de la pământ şi rămâne aşa.

- Chivăă! Cine-l omorî fă pe ăsta? Vină-ncoa, de! Chivăă...

Ghiţu încearcă să se ridice, dar nu mai poate. Îi pare că are toată pădurea în spinare. Stan nu mai zice nimic şi nici nu se mai vede. Chiva s-a pierdut în pădure, iar valea îl ţintuieşte pe Lupă sub negura ei liniştită.

În via lui Oprişor, pe un teu care se ridică semeţ câteva palme deasupra aracilor, decolorat de soare şi rupt de ploi, este înfăşurat şi legat cu sfoară steagul Germaniei, în chip de sperietoare de ciori.

Viaţa curge în linişte, zilnic Poarcă îşi vinde vadra de ţuică, Oprişor îşi inspectează peticul de vie. Fluierăturile Chivei nu mai mătură curţile strâmbe odată cu zorii. Trenul aduce satul pe lumea asta de două ori pe săptămână şi arar, când vreun sătean îşi dă duhul, părintele din Ploapa îl conduce la locul său.

Poliţia l-a ridicat pe Lupă a doua zi, spre prânz. A venit întâi şeful de la Ploapa, pe urmă a plecat şi au venit mulţi şefi, cu două maşini albastre.

Cetățeanul Manea Petru, zis Lupă, înjunghiat înt-ro vale la un kilometru în afara satului Atârnați. 14 plăgi prin înjunghiere cu un cuțit cu lama de aproximativ 20 centimetri lungime şi 4 centimetri lățime. Arma crimei nu a fost găsită. Autorul este necunoscut.

Ghițu nu ştie pentru ce a murit Lupă. Unii spun că pentru nucii bătuți, alții pentru copilul din pădure. După Sfânta Marie Mică au găsit-o şi pe Chiva, chircită între doi copaci încrucişați, în adâncul pădurii. Într-o mână uscată, cu unghiile pe jumătate desprinse, ținea o bucată de pled în care erau învelite două păpuşi din coceni.

respiro@2000-2004 All rights reserved